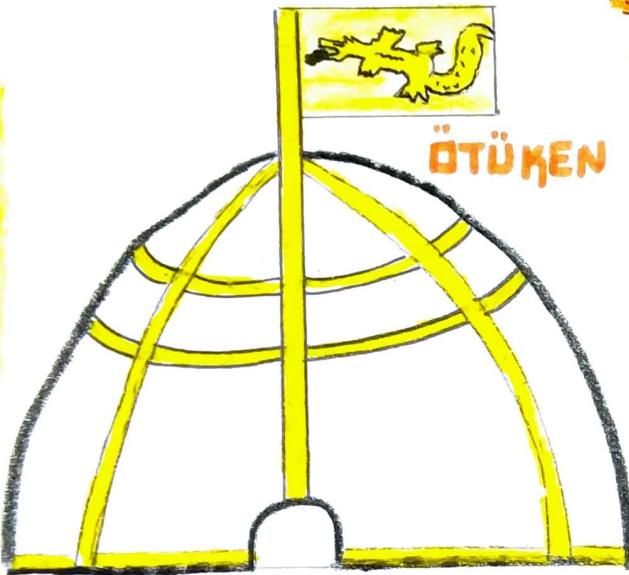

Yavuz Korkmaz
Dursun

Gin Seddi

- Ginliler ile ipek yolu hakimiyeti için savaşmışlardır.
- Ginliler, Türk saldırılardan korunmak için Gin Seddi'ni yapmışlardır.
- Metehan, Ginlileri yenmesine rağmen Gin'e yerleşmemiştir fakat; Gin'i vergiye bağlamıştır.

Metehan'ın Gin'e yerleşmemesinin nedeni, kalabalık Gin nüfusunda Türklerin asılımle olmamasıdır. bence!!!

ASYA HUN DEVLETİ

6. Sınıf #Sosyobüsduragi

M.Ö 220

- Tarihte bilinen ilk Türk devletidir.
- Başkentleri Hügen'dır.
- Bilinen ilk hükümdarı Teoman'dır.
- Teoman'dan sonra yerine geçen oğlu Metehan döneminde devlet, en güçlü dönemini yaşamıştır.
- Metehan, Türk boyalarını tek çatı altında toplamıştır.
- Metehan, orduyu kolay yönetebilmek için Onluk Sistemi'ni kurmuştur.

NOT: Mete Han'ın Onluk Sistemi'ni kurduğu tarih, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin kuruluş yılı olarak kabul edilir. (M.Ö 209)

Mete Han

Benden egerimi isteyin vereyim,
Atımı isteyin vereyim,
Gadirimi isteyin vereyim,
Fakat vatanımın hiç kimse bir karış toprak istemesin, vermem, veremem!

Kavimler Göğü

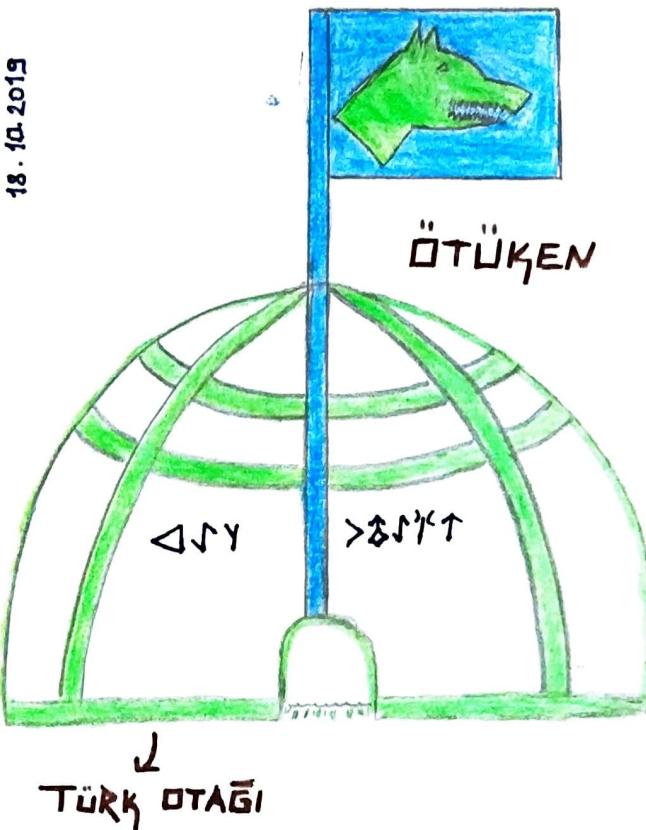
- Taht mücadeleleri ve Qin entrikaları nedeniyle Hun Devleti ikiye ayrılmıştır.
- Qin hakimiyetine girmek istemeyen Hunların bir kısmı batıya göç etmiştir.
- Türklerin geldiğini gören bazı kavimler batıya doğru hareket etmiştir.
- Tarihte devletlerin bu yer değiştirmesine "Kavimler Göğü" denir.

Oğuz Kağan Destanı

- Hunlara ait bir destandır.
- Oğuz Kağan'ın hayatı ve Türklerin Oğuz Kağan'ın soyundan Ely boya ayrıldığını anlatır.
- Destanda anlatılan Oğuz Kağan'ın Metehan olduğu düşünülmektedir.

- Batıya göç eden Türkler Avrupa Hun Devleti'ni kurdu.
- Roma İmparatorluğu ikiye ayrıldı.
- Avrupa'nın yapısı değişti.
- ilk çağ kapondı, Orta çağ başladı.

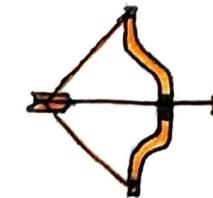

Üstte mavi gök gökmedikçe
Alta yağış yer delinmediğe
Senin ilini ve töreni kim bozabilir?
EY TÜRK, TİTRE VE KENDİNE GEL!!!

GÖKTÜRKLER

552

- Kurucusu Bumin Kağan
- "Türk" adıyla kurulan ilk Türk devleti
- Gin entrikalarıyla zayıflamış ve 630 yılında yıkılmış

FYNN

38 harfli
Göktürk Alfabesi
yapmışlardır.

- Türklerin Ergenekon Ovasından çıkışını anlatır.
- 21 Mart Narız Bayramı (Ergenekon'dan çıkış)

Kürşat ve
40 gerisi

→ bağımsızlık duygusu arttı.

II. GÖKTÜRK - KUTLUK DEVLETİ

- 50 yıl Gin hakimiyetinde kalın Göktürkler, İlteriş (Kutlu) Kağan önderliğinde yeniden bağımsız olmuştur.
- En önemli hükümdar Bilge Kağan

ORHUN (GÖKTÜRK) KİTABELERİ

Bilge Kağan

İlteriş (Kutlu) Kağan

Bilge Tangukuk

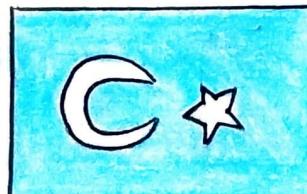
- Türk tarihinin ilk yazılı eseri
- Türk adının geçtiği ilk belge
- Türklerin yaşayış, savaşları ve Gin entrikaları anlatılıyor.
- Yollug Tigin yazmış
- İlk Danimarkalı Thomsen okumuş...
- Göktürkçe yazılmış

HARABALSAGUN

Uygurlar, yerlesik hayata geçtikleri için tarım ile uğraşmışlardır... Yaşasın, kışlıklar artık hazır...

Doğu Türkistan
Uygur Bayrağı

Uygur Türkleri, günümüzde
Gin sınırlarındaki Doğu Türkistan'da
yaşamlarını sürdürmektedir.

UYGURLAR

6. Sınıf #sosyobusduragi

745

- ↳ Kurucusu Kutluq Bilge Külgägen
- ↳ Başkent Karabalsagun
- ↳ Yerleşik hayatı geçen ilk Türk devleti *
- ↳ Tarım ve mimari gelişmiş (yerleşik hayatın etkisi)
- ↳ Sanat ve edebiyat gelişmiş (minyatür sanatı)

Maniheizm

Uygurlar, Gin'in etkisiyle Maniheizm dinini benimsemişlerdir.

- ✗ Et yemek yasak
- ✗ Savaşmak yasak

Not: Uygurlar, bu yasaklar nedeniyle hayvançılığı bıraktılar ve savaşçı özelliklerini kaybettiler.

QIZIL

18 harflili

Uygur Alfabesi
yapmışlardır.

Kağıt ve matbaayı kullanmışlardır.
(Ginlilerden öğrenmişlerdir.)

Gög Destanı

► Uygurlara ait bu destanda Uygurlara ait bir taşın Ginlilere verildikten sonra Uygur ülkesinin Tanrı tarafından cezalandırılması ve ülkede aqlik ve kitliğin başladığı ve Türklerin anavatandan ayrılmak zorunda kaldığı anlatılır.

Türeyiș Destanı

► Uygur hakanının kızlarının kurt suretinde görünen Tanrı ile evlenmesi ile Uygur Türklerinin çoğalması anlatılır.

İlk Türk Devletleri Kültür ve Uygarlık

#yavuzkorkmaz

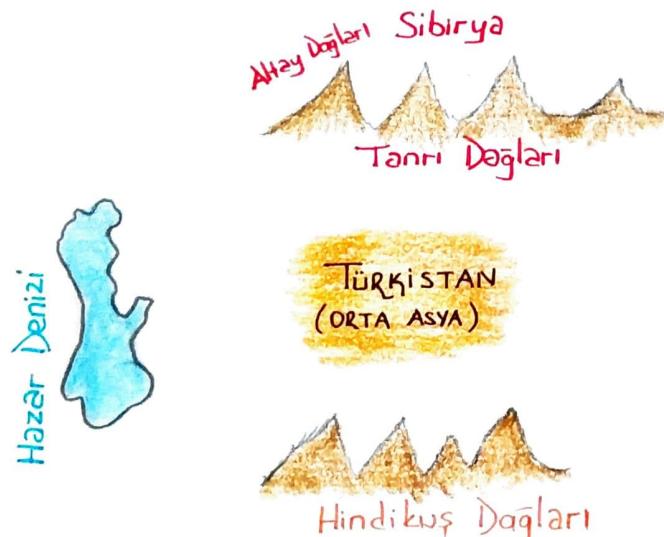
#sosyobüsduragi

6. Sınıf

1

Türklerin Ana Yurdu

↳ Türklerin ana yurdu Türkistan (Orta Asya) dir.

Orta Asya, sert karasal iklimin yaşandığı ve bozkırların hakim olduğu bir yerdir. Çocuklar... Bu nedenle ilk Türkler hayvancılık ile uğraşmışlardır.

Göçbe Yaşam

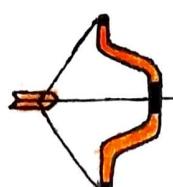
- Türkler, hayvancılık ile uğraştıkları için ve hayvanlarını beslemek için göçbe (konar-göcer) hayatı benimsenmişlerdir.
- Bu nedenle otaqlar (çadır) kurmuş ve çadırlarda yaşamışlardır.

Hayvancılık

- Türklerin en önemli geçim kaynağı **hayvancılıktır**.
- Hayvancılık nedeniyle halı, kılın gibi **dokumacılık** faaliyetleri gelişmiştir.
- Türkler, atı erçileştiren ilk milletlerden birtsidir.

Not: Türkler, hayvancılık nedeniyle göçbe bir hayat yaşadıkları için tarım ile az uğraşmışlardır.

Ordu-millet anlayışı

- Türkler, savaşçı özelliklere sahip olduğundan **ordu-millet** anlayışı vardır.
- Bu anlayışa göre herkes askerdir.
- Ülkenin savunmasında hep birlikte hareket edilir.

Yavuz KORKMAZ

İpek Yolu

Avrupa → Türkistan → Gin

- Gin'den başlayarak Orta Asya üzerinden Avrupa'ya kadar giden ticaret yoludur.
- Türk-Gin savaşlarının temel nedenidir.

İlk Türk Devletleri Kültür ve Uygarlık

#yavuzkorkmaz #sosyobüsdürası

6. Sınıf

Türklerde Devlet Yönetimi

Türklerde devlet yönetimini size ben anlatayım çocuklar...

- Devletin başında **Han**, **Hakan**, **Kağan** ünvanlı hükümdar bulunurdu.
- Hükümdarlık yetkisi **Kut inancı**'na göre verilirdi.

Kut inancı ⇒ Yönetme yetkisinin Gök Tanrı tarafından verilmesidir.

Kurultay (Toy, kenges)

- Devlet işlerinin görüşüldüğü meclisidir.
- Kurultay'ın başkanı **Kağan**'dır.
- Kurultay'a, Kağan'ın eşi **Kartun** (Hatun)'da katıldı. (Kadına verilen değeri gösterir.)

Sosyobüs Bilgi

Kurultay'da son söz **Kağan**'a aittir. Son sözün **Kağan**'a ait olması Kurultay'ın Danışma Meclisi olduğunu gösterir.

İlk Türklerde Bazı Kavramlar

- Kopuz → Galgi, saz
Şaman → Din adamı
Uçağ → Cennet
Tamu → Cehennem
Kurgan → Mezar
Dtag → Gadir

2

i̇kili Yönetim

- Türkler, devlet yönetiminde ikili sistemi benimsiştir.
- İkili yönetimde devlet genellikle doğu ve batı olarak ikiye bölünür.
- Doğu'yı Kağan, batıyı ise kardeşi veya hanedandan biri yönetir. İkili yönetimde amaç ülkeyi daha kolay yönetebilmektir.

Din ve İnanış

- Türkler'de genel olarak Gök Tanrı inancı vardı.
- Gökte tek bir tanrı olduğuna inanılırdı.
- Öldükten sonra yaşamın olduğuna (Ahiret inancı) inanır ve **Kurgan** adlı mezarlara ölüleri eşyaları ile gömelerdi.
- Ölenleri için **Yug** adlı tören yoparlardı.
- Ölen kişinin öldürdüğü düşman sayısına kadar **Balbal** adlı heykeller dikterekti.

Töre ve Sosyal Yaşam

Çocuklar yine Kutay abiniz geldi. Töre ve sosyal yaşamdan bahsedeyim size...

- Türklerde sosyal hayatı düzenleyen yazısız kurallar vardı. Bu kurallara **Töre** denirdi.
- Töre'ye Kağan dahil herkes uymak zorundadır.
- Aile yapımız ise şöyleydi:

Doğuş → **Urug** → **Bay** → **Budun**
(Aile) (Sülale) (Sülaleler) (Millet)
Topluluğu

İlk Türk Devletleri Soruları

1) Metehan'ın Gin'i yenmesine rağmen
Gin'e yerleşmemesi onun hangi
düşündede olduğunu gösterir?

- A) Gin'e güvenmediğini
- B) İpek Yolu'na sahip olmanın daha önemli olduğunu
- C) Kültürünü korumaya önem verdigini
- D) Gin'den etkilendigini

2) Uygurların Mani dinini seqmesi
onları hangi açıdan etkilememiştir?

- A) Savaşçı özelliklerini kaybetmişlerdir.
- B) Kağıt ve matbaayı kullanmışlardır.
- C) Hayvansal gıda tüketmemişlerdir.
- D) Yerleşik hayatı benimsenmişlerdir.

3) "Yukarıda Türk tanrısı, Türk milleti yok olmasın diye, millet
olsun diye babam İterş Kağan'", annem İlbilge Hatun'u
gögün tepesinde tutup yukarı kaldırmış olmalı"
Kül Tigin antından..

Orhun Kitabeleri'nde yer alan yukarıdaki bilgiye
göre Türklerin devlet yönetiminde etkili olan hangi
anlayıştan söz edilmektedir?

- A) Küt inancı
- B) Töre
- C) Göqebe hayatı
- D) Kurultay

4) İlk Türkler; Türkistan'da göqebe (konargöger) bir hayatı
yaşıyor bu nedenle hayvancılık ile uğraşıyordu. Hayvancılık
nedeniyle dokumacılık gelişmişti. Dokudukları halı ve kilimlerde
hayvan figürleri yer almıyordu.

Yukarıda verilen bilgilere göre Türklerde ait hangi
bilgiye ulaşılabilir?

- A) Hayvancılık gelişmiştir.
- B) Dokumacılık nedeniyle yerleşik hayatı geçmişlerdir.
- C) Geçimlerini hayvancılık ile sağlamışlardır.
- D) Hayvancılık nedeniyle göqebe hayatı tercih etmişlerdir.